

ԱԶԳԱՅԻՆ . ԳՐԱԿԱՆ . ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

«Արշալոյս»-ին վերաբերեալ բոլոր խնդիրներու համար, դիմել

ADMINISTRATION De la Société de la Presse Arménienne Poste Restante Le Caire

ՊԱՍՏԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՍԿՐԻՊՏՈՍ և ԱՐՏԱՍԱՅՍԱՆ

Տարեկան 50 Եգ. ողջ 15 Եգ. մ. կցմանայ 25 Եգ. « 8 »

Բաժանորդագրութիւնը կանխիկ է. մասնաճեղ համաձայնութեամբ կը հրատարակուի ծանուցումներու

Չի հրատարակուած ձեռագիրները ևս չեն տրուիր :

Ա Ն Կ Ա Ւ Հ Ա Յ Ա Թ Ե Ր Թ . Արձանայ եգիպտական կառավարութեան, Համար 28 Հրամանագրով . ԿԸ ՀԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՏՐԻՊՈՒՍՈՅ ԳՐԱԻՌԻՄԵՆ ՅԵՏՈՅ

Որպիսի ալ մասնակի ընդհարումներու ատեն թուրք տարրը վազանցիկօրէն միջնորդ աննշան և փոքր յալոզութիւններ գոյութիւն ունեցած ըլլան Սփրիկեան Տրիպոլոյս պատերազմին մէջ, ատենք յուսադրել միջոցներ չեն նկատուիր Սափուարի տան ձաղակները վանելու այն՝ իրենց համար այլևս սիրուն վայրերէն, ուր այսօր հազարակիներով բանակած են, իրենց խիզախ մեծարկ արդիւնաբերութիւնը վայելելու համար, միանգամ ընդ միշտ իրենց օգտածան գործին ներքե գլխահակ տեսնելով Սփրիկեան Տրիպոլոյս ընդարձակած աւալ և արգասաբեր նահանգները :

Իտալիոյ՝ և մանաւանդ եւրոպական բոլոր Տէրութիւններուն ալ համար՝ ասիական կատարուած գործողութիւն մ'է, և թուրք ջոկնմարիւնը չէ որ պիտի կրնայ ետ կեցնել իտալական բանակները՝ հետզհետէ աւելի ևս հաստատուն պայմաններու մէջ տեղաւորուելու համար իտալական արիւնով ցողուած վայրերու մէջ :

Եթէ միայն Սփրիկեան Տրիպոլոյս գրաւուի ըլլար իտալական շարժման հետեւանքները, թերևս նոյն չափով ալ մտատանջութիւնները սահմանափակուած պիտի մնային, բայց քաղաքական հարցոցը շատ միջանկախ կերպով, երբ հոն չարժապատկերներու մէջ գրուած կուգան ու կանցնին Թուրքիայի լայն լայն, Եգիպտոսի կցելու կամ կցելու և Թրիպոլոսի յարաբերութիւնը գրաւելու նման բարդ հարցեր :

Եւ իրաւի՝ Վիեննայէն՝ երբ նախերգանք եզրկատական հարցի ծաւալման, Հոկտեմբեր 21 թուականու կը ծանուցուի թէ՛ Անգլիոյ՝ և Գերմանիոյ կցուած յայտարարութիւնն պատճառը այն է որ՝ Եգիպտոսի ազգայնականներուն յեղափոխութենէն կը վախնայ, և կը կասկածի՝ որ այդ հաւանական շարժումին տարածումէն կը վարակուին Հնդկաստանի և իր ուրիշ գաղթավայրերուն իսլամներն :

Անգլիա՝ եթէ այս յայտարարութիւնը ըրած է, իր շարժումները ազգայնական իտալական շարժումներէն ծնունդ առած ըլլալու են, որովհետև Լոնտոնէն Հոկտեմբեր 22 թուականու տրուած հեռագիրը մը, հետեւեալ յատկանշական բոլորը կարճանագրէ . «Իհասպաշտօնական մասովը՝ կըսէ Լոնտոնեան հեռագիրը, կը բողոքէ իտալական զօրքին եզրկատական սահմանազխիւն արեւելեան կողմը 200 մղոն տարածութեամբ պաշարած ըլլալուն համար :»

Ինչպէս արար այս ու ասոր նման զրկանքներ, ինչպէս՝ Պէնկալիի ուժարժումներուն ատեն անգլիական հիւպատոսարանի ֆուտուրը, Հիւպատոսին վերաբերելը և հոն ապաստանած անգլիական հպատակ հրէաներու սպաննուելը, բաւական զօրաւոր պատճառներ կը մատակարարեն անգլիային, իր պարզաբնութիւնը կորսնցնելու համար : Իսկ հետեւանքը՝ Անտարակոյս եգիպտոսի կցումովը միայն պիտի կրնայ զոհանջով ստանալ՝ երբ այս պայմաններուն մէջ ակամայ գրգռուելու օգէ Անգլիա :

Նոր հարց մը՝ որ Տրիպոլոյս հանգոյցին հետ թուրք պաշտօնական շրջանակները մտադրող կ'ընէ և մասնակի ուշադրութիւնը գրաւած է, Թուրքիոյ բաժանումը, թուրքապաշտանի գրաւումը Ռուսիոյ կողմէ և մերձաւոր Արեւելի հարցին հետզհետէ արժարելին է. Այն իրողութիւն մը որ թուրք զինանախութիւնը բացարձակապէս չիփոխեցնելու բնոյթ ունի և պէտք է որ ունենայ :

Ռուսական պաշտօնաթիւրը Նոյոյս Վրէնիլիս, թէ և հաւաստումներ կուտայ թէ իր կառավարութիւնը թուրքապաշտանը գրաւելու գիտումներ չի անուցաներ, սակայն իր հաւաստումներուն մէջ իսկ զգալի վառանդները յոյս կուտայ, և ո՞վ կրնայ այժմէն իսկ ճակատաբաց յայտարարել թէ, Տրիպոլոյս վերջնական գրաւումէն և եզրկատոսի հաւանական կցումէն յետոյ, Ռուսիա ալ միւս կողմէն իր պատերազմական տուգանքը պատրուակելով՝ Թուրքապաշտանի վրայ իր անողորթութիւնը տարածել չ'պիտի ւզէ :

Հիմալ մտիկ ընենք Պ. Մէնչիքովը, որ ինչպէս քը կ'արտայայտէ Նոյոյս Վրէնիլիսի միջոցաւ : «Թուրքիոյ բաժանումը՝ կըսէ Մէնչիքովը, իրապէս շատոնց սկսած է արդէն, և Ռուսիա ուրիշներէն քիչ կը մասնակցի անոր, Բայց եթէ կուզեն ստիպել մեզ ո՞չ միայն հրաժարել մեր բաժինէն, այլ և հատուցանել թուրքիոյ ֆուտուրը, զոր մենք չենք պատճառած, այդ պարագային աւելի լաւ կըլլար, եթէ մենք առնէինք, քան տայինք :»

Թուրքապաշտանը մեզի համար այնքան անհրապոյր է, որ Ալէքսանդր Գ. ի ատեն Հայկական կոտորածներու միջոցին, Ռուսիա հրաժարեցաւ գրաւել այդ երկրամասը, չ'նայելով որ Անգլիա այդպիսի առաջարկ մը ըրած է իրեն :»

Սակայն Թուրքիոյ բաժանումը որ այսօր սկսած է, կրնայ հարկադրել մեզ մտաբերելու որ՝ Հայաստանը թուրք մըն է Անգլիոյ կասի համար, և այս վերջինս պահպանելու համար, թերևս, անօգուտ չէր ըլլար տիրութեան յիշին :

Եւ երբէք չ'պիտի յանձնարարէի իմ հայրենիքս՝ ստանցնել թուրքապաշտանի նախաձեռնութիւն մը մեր գրաքննութիւնն ո՞ւր է մէկուն հանդէպ. բայց եթէ թշնամութիւնը սկսի գրաքննի կողմէն, ատով մեզի ազատութիւնը կը տրուի նախընտրելու թշնամութեան ծածկուած կամ բացայայտ եղանակը :

Հայաստանէ գաւ, Ռուսիոյ համար օգտակար կըլլար անկասկած իր թուրքական Գերմանիայը, որ կ'անհանգստացնէ մեր սահմանները և մարդ կը հայտնայ թէ թուրքիոյ թիւթեմը կը շարժուի :

Այժմ խիտ գիւրիւն է երկրակցները թէ՛ ինչ անակնկալներ վերապահուած կրնան ըլլալ Տրիպոլոսեան գրաւումէն յետոյ :

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր կամքէն անկախ պատճառներով, այսօր ստիպուած ենք վերցնել «Արշալոյս»-ի ճակատէն «Սեփականութիւն» Հայկ. Մամուլ Ընկ. Կարգաւորութիւնը :

Մամուլ Ընկերութեան կօնքնադրին վաւերացումէ և յարակից խնդիրներու կարգադրութենէն յետոյ, վերադառնալով ինչպէս զետեղելու այս պարբերութիւնը :

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱՅՑ ԶԻ ՍՈՒՆԱՐ

(Այս վերագրիւն սակ «Փոռիկ»-ի իր Հոկտ. 27-ի թիւին մէջ կը գտնուի անտարբեր X. տարագրութեամբ)

Մինչդեռ իտալական կայսրութեան ոյժերը սքանչելի եղանակով մը Ափրիկէի մէջ քաղաքակրթութեան առաքինութիւնն ի գործ կը դնեն, անգոր Տիվիսը հարկեցած հրամանները կուտայ հուշակաւոր Բէրիւմ աղային - Սեփականութեան պետիւն - պոլիթիքի ձեռնարկելու համար ամէն բանի դէմ որ իտալական է :

Արգարե և այս պատճառով իտալիա պիտի կրէ քանի մը միջոցներ ֆուտուր ֆուտու մը՝ անկարելի ազգի մը հեղինակութեան և գերիշխանութեան առջև : Այսպէս ժամանակէ մը վերջ, մինչև այսօր լրուած, բարբարոս, գրեթէ մոռցուած ցաւաքստան մը պիտի մտնէ քաղաքակրթութեան երկիրներու ցանկին մէջ :

Ամէն պարագայի տակ Թուրքիա ինչպէս քը շատ երջանիկ պէտք է համարի եթէ իրերը այս կէտին վրայ կանգ առնեն : Արդէն Մասկովիան պաշտօնական Մամուլը խիտ լեզուով մը կը հարցնէ թէ արդեօք ժամանակը եկած չ'է որ իսլամը Այս-Սեփիայի Տաճարին վերջնական համար վտանգին մեծութիւնը հոտ է : Ռուս գիւրեմաքիտութիւնը արդէն երկար ատենէ ի վեր աշխատած է ատոր համար :

1878—79ին Ռուս-թուրքական պատերազմին ատեն Ռուսիա շատ մեծ զոհարարութիւններու ենթարկուած է ստեղծելու համար Պուլկարիան, Սեփական և այլն, հիմնախ կերպով լաւ կազմակերպուած Սլաւ Տէրութիւններ, առաջնակարգ կատարութեան մէջ գտնուող բանակներով, պատրաստ շարժելու Ռուսական Արմիան առաջին նշանին վրայ Ռուս-թուրքական պատերազմին միջոցին (1878) Ռուս բանակին ընդհանուր հրամանատար մեծ Դուքաչեֆը իր հրահանգին մէջ (24 Ապրիլ 1878) կըսէր, « մենք կոչուած ենք զորագրելու վեհապետին կամքը և մեր հայրենու վերջնական կոչումը : աշխարհակալութեան համար չէ որ կը բախնէք, այլ պաշտպանուելու մեր անարդուած և ճշունած եղբայրներ, պաշտպանելու Գրիտոսի հաւատարմութեան Մոլդաւիայի կոչումը :»

Եւ արգարե ոչինչ փոխուած է անկէ ի վեր Թուրքիոյ մէջ, ուր Գրիտոսեայ ազգաբնակչութիւնը բաւական չ'է իր իրողութեանը կը հեծէ վայրագութիւններու տակ : 33 Տարիէ ի վեր Ռուսիոյ փրկարար միջամտութեան շնորհիւ պաշտուած թուրք նահանգները բարբարոսացած են տմէն տեսակետով : Իսկապէս խիտ նշանաւոր են Ռուսիայի, Սեփիայի և Պուլկարիոյ կողմէն իրագործուած յառաջնորդութիւնները : Ինչ աչառու հակադրութիւն թուրքիոյ հետ, որ կարծես փուշ մ'է միւս բոլոր Պալեստինեան Տէրութիւններուն կազմած վիթխարի ծաղկեփունջին մէջ : Այդ մասին ճիշդ գաղափար մը կազմելու համար կը բաւէ ճամբորդութիւն մը ընել Արեւելեան ճեպընթացով՝ Պուլէն Վիեննա . զար-

մանք միայն պիտի պատճառէր քաղաքակրթութեան և յառաջնորդութեան տեսած գործը : կը յիշեմ քանի մը տարի առաջ առաջ գիւրեմաքէտ զօրավար Իփիատիէֆ, համար յառաջնորդութեան և Ռուսիայի յարաբերութեան երկիրները, հպարտութենէն կուտար, անձամբ հաստատելով Պուլկարիոյ և Ռուսիայի ըրած յառաջնորդութիւնները : մինչդեռ 20 տարի առաջ, թուրք սիրապետութեան տակ, այս արգաւանդ երկիրները անմալ և երեսի վրայ ձգուած տեղեր էին միայն : «Գրիտոսիութիւն» կը կրեմ ճանչնալու — կըսէր — Թիւրքիայէն հոյակապ բառխելով. գեղեցիկ պաշտօններով, ժպտող շէնքերով, Սեփական Վիեննական ոճի վրայ ընդարձակ փոքոցներով, Պուրքընը՝ զուարթ բաղաբը, վեհաշուք, Արեւելիք Փարիզը, այս հոյակապ քաղաքները քանի մը տարի առաջ մեծ գիւրեմա էին միայն :

Թիւրքիա կարելի չէ, Թուրքիա հաստատ ապացայցը տուած է Սեփականին թէ ինչ նոյն իսկ պետութիւն մը ըլլալու անընդունակ է : Պետութիւն եղած ըլլալու համար միջազգային օրէնքին համաձայն անհրաժեշտ են երեք տարրական պայմաններ, առանց որոնց գոյակցութեան չի կայ պետութիւն. այդ երեք պայմաններն են հողը (իրական տարրը), ազգութիւնը (անհատական տարրը), և քաղաքական կազմը, և իսկապէս այս վերջին տարրն է որ կը պահի Թուրքիոյ : Չայք քաղաքական կազմ հոն՝ ուր ազգաբնակչութիւնը չ'կրնայ լրացնել իր քաղաքային և կրօնական պարտականութիւնները, հոն՝ ուր սխառեմութիւն սպանութիւններ ի գործ գըրուին, ուր չի կայ ազատութիւն :

Ներկայի պատերազմները, ըսած է տեղ մը հուշակաւոր օրէնքէտը Պուլէնիքի տեսակ մը անհատական օրէնք չէ, կամ դասակարգի մը կամ ցեղի մեծանորէն, այլ մարդուն անհատական իրաւունքն է. անոր ակը մեր բնութեան մէջն է. անհատներու իմացական կեանքին մէջ, մարդկային ընկերութեան անտեսական կեանքին մէջ : Այսօր Թուրքիոյ մէջ նոյն իսկ մարդ իրաւունք չ'ունի բողոքելու : Տեղի ունեցած վրդովիչ դէպքերուն առիթը Սահմանադրական կառավարութեան գանգատներու վերջը իր պարտականութիւնը ենթադրող Պատրիարքարանը : Թուրք Մամուլին կողմէ բարձրիւնն անուանուած է : Բունապետութիւնը իր գաղափարակետին չէ՝ երբ հպատակները չեն իսկ կրնար խնդրել, բողոքել :

Ինչ վերջերս ալ Պուլէն հեռագիրները մեզ կը բերեն նողկալի ոճերի մը լուրը, որուն զոհ եղած են Կրէմլէնայի Մէտրապոլիտը և իր փոքրաւորը, սպանուած երկուքն ալ հովուական այցելութեան միջո-

ցին, և իրենց ղեկավարն ալ վայրագ-
օրէն յաշտուած. և կ'երևայ այս ու-
նեմը զինուորականի մը գործն է. Բայց
անկարելի պիտի ըլլար այստեղ թը-
ուել ամէն օր տեղի ունեցած ոճ
բարձրութիւնները պայտօնէից աչ-
քին տակ և շատ անգամ ալ, և
աւել, այս վերջիններուն մասնակ-
ցութեամբ:

Յայտնի իրողութիւն ըլլալով որ
Թուրքիոյ համար բացարձակ անկա-
րելիութիւն է պետութիւն մը ըլ-
լալը, ուրեմն մեծ Պետութեանց մի-
ջամտութիւնը անհրաժեշտ կը դառ-
նայ. Բոլոր Պարսեան Տէրու-
թիւնները, ի մասնաւորի Յունաս-
տան և Պուլխարիա, որոնք աւելի
չափով կը տառապին Թուրքիոյ մէջ,
խիստ յազարգուած են, մասնա-
ւանդ Պուլխարիան որ այնտեղ
թափած է իր բանակին համար և
որով հայարտ է, կ'ըստէ միայն
իր պաշտպանին (Ռուսիոյ) մէկ նը-
շանին, որպէսզի առաջ քաշէ մէք-
սիանտ Յարթ. առաջին կարգի տեղ-
ըմով այդ թագաւորը, ծայրայեղ
զժուարթութեամբ է որ կը զգայ ան-
համբերութենէ շղագրգիւ իր ռազ-
մատենը ժողովուրդը: Պէտք է մի
անգամ ընդ միշտ վերջ գտնէ այս
հոգեվարքը, որ շատ տեւած է, և
հին թուրքերը ինչպէս նորերն ալ,
արագէն շատոնց ի վեր փորձերը ցոյց
տուած են քաղաքակիրթ աշխարհին
—քէ սեւ աշխրհն ձերմակ հաց ի
չիւնիր:

Պէտք է վերջապէս այս Գոմէ-
տիան լննայ. Ժամը հասած է:

ՀԱԳԳԸ ՓԱՅԱՆ

ՌԱԲԱՐԱԿՈՅ ԱՍՏԵՆԻ ԱՌՁԻԻ ՀԱՆԵՂՈՒ
ԱՌԱՋԱՐԿ

Այս խնդրուած մէջէն 51½ հոգի
Մարտի միջին Յունիս, չորս ամսուան
միջոցին չարաչար մեռան անօթութենէ:
Մենք ասոնք յայտնեցինք և անցեալ
նոստալոյսին վերջեր կառավարութիւնը
առժամանակեայ օրինադրման մը պատրաս-
տեց, որով 10 հազար ոսկի կը յատկաց-
ուէր սովորեցնելու: Մենք 327 Յունի-
սիս հետագրով ու գրաստական զինու-
ցիւն վարչակազմութեան, որպէսզի այդ
զուտութեն մնացեալ 8,000 ոսկին անմի-
ջապէս յատկացուէր նպատակին: Բայց
և եւ արդիւնք չունեցաւ մեր զինու-
մը: Ի վերջոյ կառավարութիւնը պատ-
րաստեց և Սորթաքանին վաւերացնել
տրուա օրինադրման մը, որուն համաձայն,
կարօտ ժողովուրդին իր սերմնոց և
ուսուցիչ պիտի բաշխուէր 600,000 հազար
գրիւ դարբ. Այս մասին զինեցինք թէ՛
տեղւոյն կուսակալութեան, և թէ՛ մենք:

ՌԵԲՐՓՈՅ ԱՐԲԱՆԱՅՄ Ի ԹԻԻ 6

ԳԱՂՏՆԻՔ ՀՍԻԱՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

ԹԱՐԳ Կ. ԻԻԹԻՃԱՆԱՆ

ԳՆՈՒԻ Բ.

ԿԱՐՏՈՒՆԱԹԻ ՊՈՒՍՏՐ

«Օ՛հ, օ՛հ, պարոն Մանօֆինս, ըսաւ
մեծաւորը հասարակաց օգտին անձնը-
ւէր եղող զանգուածի ընկուտ:
Կուսքոն լսեց, բայց կասկածոտ ու
բարկացայտ նայուածք մը ձգեց Բուլ-
վերիայի վերայ:

Բուլվերիան անոր քով գնաց, և
թեւ ըսեց իր սպառնալից անոր
երեսը նայի իր խոշոր ու բացաշունչ ա-
չիւրով:

«Օ՛հ, Մանօֆինս, ըսաւ, պիտի
սրբողի՞ս, չե՞ս գիտեր որ քեզնէ զատ ու-
տրիչը չի՞մ սիրեր:

Մանօֆինս ֆիզիքական զօրաւոր
բնութեանց վերայ զգայութեանց ունե-
ցած ամենազօր ազդեցութեան կախար-
չելով, զէ՛մբ քաղցրացուց:

«Այո՛, ըսաւ քեզ ձայնի, զիս կը
սիրես, այնպէս չէ՞. բայց մեծաւորին ըսած
աբան...»

անձամբ, երբ Պոլիս դարձանք, բայց
հակառակ մեր շարունակական զինու-
մունքին, մինչև պատերազմի յայտա-
բարութիւնը տողային շրջակեցան այս
նպատակը, որով կառավարութիւնը իր
անհոգութեամբ և զանցառութեամբ
պաշտպանողական ամէն միջոցներէ ալ
զրկեց երկիրը, թէ՛ անկէ հանելով նի-
զամիէ ոյժերը և թէ՛ ժողովուրդը ձգե-
լով անօթի սովորուել, որով անկախ չի
կրնար փութալ երկիրն պաշտպանու-
թեան, և այսպէս երկիրը ձգուեցաւ մեր
թշուափնորուն անգութ յարձակմանը ա-
զատ սպառեց: Չ. Մեր թշուափնորուն
քաղաքական ծակաբուխները կը թա-
կայ այսպիսի փափուկ զիջք ունեցող
վարչերու մէջ ծառայութեան կողմէ
քաղաքային պաշտօններուն ալ՝ պէտք է
որ տեղեկ ըլլան անպատճառ տեղական
լեզուին ու տեղւոյն կացութեան և
վարչային պահանջուած կարողութիւնը
ունենան: Երբ իսկ պէտք է որ բացա-
ռիկ անցեր պաշտօններուն անտիր
տեղ: Այսու հանդերձ Հազար փաշայի
Դանիւրը բոլորին երեսի վրայ ձգեց այս
կէտն ալ և ընդհակառակը պաշտօնեայ
կարգեց կարգ մը անձեր՝ յարկեր յանձ-
նարարականներու և յայտնա տեղադրի
ժողովուրդը զրկուեցաւ բացառիկ պա-
րագանքութեամբ մէջ պայտօններէն մեծ
ծառայութիւն սպասելու անկախութե-
նէն: Չ. Մեր կուսակալութիւնը, որուն
ունեցած կարեւորութիւնն ու փափուկ
հանգամանքը բացառելու աւելորդ է, ո՛չ
մէկ ատեն օր մը իսկ առանց կուսակալի
և զինուորական հրամանատարի ձգուած
էր: Վերջերս երբ Բուլխարիան զին-
ուորակուեց վրայ պաշտօնանի եղաւ Իպ-
րահիմ փաշա, առաջին անգամ տեղի ի-
բքը կուսակալ և զինուորական հրամա-
նատար զրկուեց անձերն իրենց պաշ-
տօնատեղին հասած, Իպրահիմ փաշան
այն տեղէն հանուեցաւ և մինչև Բուլ-
խարիանը փութով պատրաստութիւն կը
տեսնէին նահանջին վրայ յարձակելու,
և հակառակ անոր որ այս վիճակը ան-
ւեց մէկուէն ամիս, տակաւին վարչա-
նում ցոյց տրուեցաւ նոր կուսակալն ու
զինուորական հրամանատարը զրկելու,
որով այս երկու կարեւոր պաշտօնները
մնացին տակաւին այնտեղ նոր գտնած
և տեղւոյն վիճակին ու լեզուին ան-
տեղեկ Տէֆիլէսաքի մը ու զնոստակեմ
մը վրայ, և այս վիճակը շատ յոռի
սպառնութիւն գործեց տեղւոյն ժողո-
վուրդին վրայ, և կառավարութիւնը այն-
պէս մը ցոյց տուաւ որ այն կողմերուն
վարչութիւնէն հրաժարած է, որով օտա-
րականները ալ աւելի մեծ ետանդով
առաջ տարին սկիզբէն ի վեր իրենց ի
զարծ դրած բորբոսկանը սկստու ո միա-
միտ ժողովուրդին մէջ, ըսելով թէ՛ «Տէ-
րութիւնը կը ծախէ ձեր երկիրը»: Բու-
լխարիան վիճակին անպիշ ժողովուրդը հա-
ւատաց այս խօսքին, որով իր բարոյա-
կան կորովը բողոքին կորսնցուց, Իբք
թէ այս բոլոր զանցառութիւնները բա-
ւակն էին, Պոլիս կ'անցանցաւ Ձիւն-
ւոր: Վարժարանէն չըջանաւարտ հազա-
րայեալ Վաճիտ պէյ, հրամանատար Տը-
րիպոյտոյ ամբուլթեանց, որոնք միակ

միջոցն էին իտալական նաւատորմին
զինուորները, և անոր տեղ ուրիշ հրա-
մանատար չըրկուեցաւ, Այս կերպով
Տրիպոլիս քաղաքը բացարձակապէս զրկ-
ուեցաւ ու եւ է ոյժէն: Բուլխարիան
ըր բնա ծածկած չունէին տարիններէ ի
վեր իրենց տաճած իրողութիւնը և տե-
րի Ալիք. Տրիպոլիս և Պէնիպոլիս, ու
ամենուրեք յայտնի է թէ՛ Բուլխարիան
առիթը ներկայանալու պէս կը յայտ-
նեն ին ամէն ազգերու. մասնաւոր Օս-
մանցիներուն, Բուլխարիաները իրենց այս
փափաքը ի գործ դնելու համար ալ ա-
ւելի մեծ գործունէութիւն ցոյց տուին
վերջին տարիներս և յարմար վարկե-
ան կը սպասէին անկողն իրենց ծրա-
գրին գործադրութեանը համար: Պէտք
է որ Հազար փաշա պիտոյց ըլլար Հը-
նովի գեպարտութեանը միջոցին, պէտք
էր որ ուրիշ անէն մարդէ աւելի ինքը
տեղեկ ըլլար այս կացութեան, սա-
կայն ո՛չ կարեւորութիւն ընտանց իր
տեսանքներուն ու յաճանքներուն, ո՛չ ի-
րան, ժողովին մէջ իրեն եղած ազգա-
բարութիւններուն, ո՛չ Հոսիմ վերջին
զեպարտին և կուսակալութեան կողմէ
եղած բաղձմանը զինոյցներուն: Հազար
փաշա պարզապէս հանդիստեա եղաւ.
Երբ Բուլխարիան տեսաւ թէ՛ իր բարոյն
ի գործ դնելու ժամանակը ճիշդ Մարօֆի
խնդրոյն առնելն է, սկսաւ բանակցու-
թիւն կատարել տեղութեանց հետ ու
չարժման մէջ գրաւ բանակն ու նաւա-
տորմը: Աւելի զարմանալին սա կէտն է
թէ մինչ այս ինչպիսի հրատապ վիճակ
մը կը ստանար. Եւրոպայի մեր դի-
պլոմատներն իրենց պաշտօնին դուրս
չէին դնուել, այլ Հազար փաշա արտօնեց
զինքնք այս կամ այն կողմը երթալու:
Պետիկ խորհրդածութիւն մը կը բաւէ
հասկնալու համար թէ՛ այս վիճակը ո՛ր
աստիճան դեր ունեցաւ մեր այս զժողո-
ղութեան մէջ, Երբ թշուափն կը
պատրաստուէր յարձակել, և պէտք էր
որ Գանք ըլլար, որպէսզի տեղւոյն վը-
րայ գտնուած Նիզամիէ և բնիկ փոք-
րաթիւ ոյժերը կարենային գտնէ պարիկ
զինուորութիւն մը ընել, ընդհակառակը
բնաւ հող չտարուեցաւ այս կէտին, և
մինչև պատերազմի յայտարարութիւնը
ո՛ր և է հրահանգ և հրաման չըրկուե-
ցաւ պաշտպանողական միջոցներուն հա-
մար և այսպէս, ամէն տեսակէտով անյա-
րեզի գործունէութիւն պաշտպանու-
թիւնը, թշուափն տիրապետութեան զի-
ւորութիւն ընտանցուցաւ Այս այսպէս մեր
թուած պատճառներով, մեր նախնիք-
ներէն ժառանգ մնացած Ալիքիկան Տը-
րիպոլիս ու Պէնիպոլիս, այսինքն օս-
մանցիներուն ունեցած միտակ ժառան-
գութիւնը Սֆրիսիան հոգին վրայ, զրկ-
ուեցան պաշտպանողական ամէն միջոց-
ներէ, մնալով առանց զինուորի, անզին,
առանց փամբուլի, առանց պայտի, ա-
ռանց կուսակալի, առանց զինուորական
հրամանատարի, առանց պաշարի, ա-
ռանց զրամի, անօթի ու թշուա և
այսպէս անոնք ձգուեցան Բուլխարի
տիրապետութեանը: Ազգերու պատու-
թեան մէջ օրինակը չկայ այս աստիճան
անհոգութեան, զանցառութեան ան-
հետատեղութեան և այս աստիճան ան-

հայրենասիրութեան: Մենք, Տրիպոլիս
երեսփոխաններս, թարգման ըլլալով մեզ
ընտրողներուն խոճի ձայնին, Ազգերն
առջեւ անս կ'ամբաստանենք Հազար
փաշան և իր ընկերները՝ իբր պատ-
ճառ այս եղիական գեպարտութեան:
Նախորդ վարչակազմը Հազար փաշայի
Դանիւրը եղած եղաւ Օսմ. Մանսիան-
դրութեան Ա. յօդուածը, տեղութեան
ու Մանսիանդրութեան այն մեծափառ
հիւր, իր արտաքին, ներքին, ևլուտ
կան, ու պատերազմական անհետան-
սութեամբ, Մենք մեր այս ազգակալով
պարտականութեան կը հրահարենք Ե-
րես. ժողովը Ալիք. Տրիպոլիս երես-
փոխանները ի գործ դնելով Մանսիան-
դրութեան ՅԼր յօդուածին համաձայն
իրատեսութիւնը. կը միջխարտին սա
յոյսով թէ՛ ընտանցակ հայրենիքին ծա-
ռայութիւն մը մատուցած կ'ըլլան իրենց
այս ձեռնարկով, Օսմանցիութեանը փր-
կելով վատագար անհոգութեան մը, որ
կը սպանայ հայրենիքին, ապագային
հաստատելով պատմականատուութեան
զրոյցուն ու պատիօք պէտքը: Արեւիք»

ԳՆՐԾՊՈՅ

Մեր յարգելի բաժանորդներէն
և թղթակիցներէն կը խնդրուի՝ Ար-
չալոյսի նոր հասցէին լաւ ուշադ-
րութեամբ զարձնել, իսկ յօդուած-
ներու և խմբագրութեան վերաբեր-
թիւն հասցէն գրելէ յետոյ՝ աւել-
ցնել. «ՅԱՆՁՆԱԼԻ ԽՄԲԱԿՐԱԿԱՆ
ՄԱՐՄՈՅՑՆ»:

ԳՐԾԻ ԶԲՕՍԱՆԻՔ

ԻՊՐԱՀԻՄ ՐԱՇԱԹԻ ԱՐՁԱՆԸ

Ընթերցողք թող չի հետաքր-
քըրուիս Պատմական տեսութիւն
մը չ'է որ պիտի ընեմ Հայկական
Մամլոյ Ընկերութեանը գործի ըս-
կը սկսելիս ի վեր, «Ասեղան ալ նիւի
կը փնտռէ, Բայց որովհետև յիշել
Ընկերութեան կանոնադրը չի թոյ-
լարէր անձնակազմութիւններով ըզ-
բաղիլ Իպրահիմ բաշայի արձանը
այսօրուան համար նիւթ ընտրեցիս:

Օրէքայի հրապարակէն կ'անց-
նէի և առաջին անգամ ըլլալով ուշ-
մարեցի որ Բաշայն ալ, իր նստած
ձին ալ՝ փոխով ծածկուած են. ար-
գէն պատմականներն վրայի արձա-
նագրութեան ոսկիտառերը անյայ-
տանալու վրայ են:

Իրաւ է որ իր գալալիսիս պէս
յանդուգն ու յարուան երկրպիտն ալ՝
անտարբեր ու յուսու անակնածու-
թեամբ և կուսակալ կը գարձնէ դէ-
նիր Անս քու ստակը ալ. գնա՛ և նայ
որ պաշտօնը ճշդիւ կատարես:
«Անց ալ Բալալի (2) կայ տրուելիք,
ըսաւ մեծաւորը և այս գործն ալ վեց
հասարակ ընկերներու յանձնեց:
«Երբ ալ անարտադրելիս (3) կայ
ընելիք առաջին ժամէն ճամբուն վը-
րայ վաղը ժամը իննին Թղթատու-
թեան կառուը նոյն ժամուս հնկից պե-
տի անցնի՝ ու թուսն հազար բէսլ տա-
նելով, որ Սէվրի թագաւորութեան մէջ
գանձառուս թահանայապետական կոն-
գակներուն ու ներքառութիւններուն ար-
գիւնքն է, և նորին սրբազանութեան
նախնական կը գրիտու Երկրորդ Սան-
Լուքարի ճամբուն վրայ պիտի կատար-
ուի կոնգրէսը, նոյնպէս թղթատուութե-
ան կառուը անցած ժամանակ. որոյ
վերջ հարկը քանի հազար բէսլ կայ,
զոր հարկ ստացուող մը Սէվրի կը գրի-
վարտանցի սեղանաւորի մը. Այս
ստակը պէտք է անհնգ Մատուոյ թըշ-
նամներուն ձեռքին, որք ինչպէս յայտ-
նի է՝ ի միտս մեր սուրբ կրօնին կը
գործածեն զայն:
«Երբ որք ճամբորդութիւնը պիտի
կատարուի կրե՞նապի ճամբուն Գրե՞սի
ճիւղին վերայ, ուսկից երբ պիտի
(2) Դեպտայն ընելու-
(3) Գործութիւն»

պի Խաղիական Թատրոնը, այսու
հանդերձ այդ նշանակար պատմա-
կան անձին ու ձիւսն արձանին հան-
դէպ թի՛ մը աւելի խնամք և հո-
գածութիւն պարտի մեր Բարդա-
պետութիւնը, եթէ ունինք:

Պիտի խնդրէի ուրեմն Անկէ,
որ գտնէ արձանը ծածկող փոջինե-
լը մաքրել տայ:

Հաստատեցք որ եթէ touriste
մը առաջին անգամ Գահերէ գայ ու
այդ փոջինը նշմարէ և եթէ է-
նեթագրութիւն՝ փոջինը գոյ-
նը թէ՛ մը աւելի ճերմակ ըլլար,
ապահովաբար իր գրպանի տետրին
մէջ ու արձանագրութիւնը պիտի
ընէր: Իպրահիմ Բաշայի Արձանը
միշտ ձիւսով ծածկուած է:

ՌՏԱՆԱԻՐ ԽՐԱՏ

Եւ գուն Ասեղ, փախար սս հեղ,
Եթէ մէկ մ'ալ ընես այսպէս՝
Ու ընկերները անարգես,
Այստարին մէջ չի կայ թե՛ րեղ,
Վանահայր

ԼՐԱՏՈՒ

Դեղագործական վարժարանի մը
համար Հանրային կրթութեան նա-
խարարութեան և Առողջապահական
վարչութեան մէջ եղած բանակցու-
թիւնները յաղորդութեամբ պսակ-
ուած են և Գարս-Էլ-Այնի ԲՃ-
կական վարժարանին քով մասնա-
ւորապէս դեղագործական բաժին
մը պիտի հաստատուի, որ պիտի
ուսանին օգնական դեղագործները
որոյ ժամերու մէջ:
Դասաւանդութեանը պիտի
սկսին նոյեմբեր 20 ին:

ԳՆՆՈՒՍՏՆԵՐ

Ներքին Գործոց նախարարութեանը
որոշած է որ յետ այսու իր
պաշտօններէն մէկուն զէ՛մ եթէ
ո՛րէ մէկը զանգամանք ունենայ,
ատոնք պէտք է մտերմական նա-
մակի ձեռով ուղղուին Դոք-Գար-
տուգարութեան:

ԵՆՈՒՆԻ ԵՒ ՄՈՂ

Մոնոնչներու և մահերու Գրա-
սենականներուն կանոնադրները, որ
սակէ յառաջ Խառն Դատարանին
վաւերացեալ էր, վերջին Օրէքու-
դրական ժողովին մէջ փոփոխու-
թիւններ կը կատէ, և Առողջապա-
հական վարչութեան կողմէ նախ-
քան անոր գործադրութեան գրութի-
ւը վերադառնալու ներկայացուի

ստով պարտներ պիտի անցնին, զրպան-
նին ոսկւով լին և հետեւին ալ նոր
զեքստներու հանդերձարան մը: Գիտէք
որ մեր եղբայրներէն շատն զգեստներն
հինգստ ենո:

Այս երեք ճամբորդութիւնն ալ ե-
րեք անկախ կը վարպետ եղբայրնե-
րու յանձնուեցաւ:

«Վերջապէս, ըսաւ Մանսուրեթի, թո,
խաւարում (1) մը պիտի կատարուի Տոն
Էսթիվան վարկաւոր վրայ: Այդ անձն
ամէն իրիկուն կէս զինրին Սէվրի վը-
սնամիտը կառավարին տունէն գուրս
կեկնէ: Կըտուի թէ անոր ազգական նա-
նածն է, որ տանտեթի տարիկան գեղե-
ցիկ օրբորդ մ'է, և որում անշուշտ շատ
արատաւք պիտի թափու տայ այս խա-
ւարումը. բայց այս մեր հող ընկելք ըսել
չէ: Սիւսու տուլուս կանխիկ պիտի վը-
ճարուի մեզ այս գործողութեան համար:
Նոնջակ գուրս մ'ալ յաղորդէն ետեւ
խոստացուած է մեզ՝ հանգիստ պաշտպա-
նութեանը Սէվրի ամենատար հաւա-
նայանչին, որոյ անշուշտ կամը կայ
այս գործն մէջ: որովհետեւ իր պաշտ-
պանութիւնն առաջնորդ է մեզ, և
այս ալ այնպիսի զբաժ մ'է, զոր ճշտա-
լիւ նորին սրբութիւնը:

—Եւ ո՞վ կ'ըստխառնէ մեզ այդ
(1) Սպանութիւնը-
(2) Գործութիւնը-

Իստան Գաղափարացի Ի վաւերացումն
ՍՈՒՑԱՆ
 Տեղի Թեյեկրամ կը ծանուցա-
 նէ թէ՛ Սուտանի Կառավարութեան
 համար Պետական Թորհուրդ մը
 կազմել որոշուած է, որ բազմազան
 պիտի բլայ Սուտանի Ընդհանուր
 Կառավարէն, նախագահէ մը և ևլ-
 մրտական Գործառնարներէ ու Խոր
 հրգականներէ:

ԿԱՆՈՆԱԿԻՐ
ՀԱՅԿ. ՄԱՍԻՆՈՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
 Հասցանալ Ի Քարիէ 1 Օգոստ. 911

ԱՆՈՒՆ ԵՒ ՆՊԱՍԱԿ
 Թող. 1. — Ընկերութեան՝ ՀԱՅԿԱ-
 ԿԱՆ ՄԱՍԻՆՈՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ (Société
 de la Presse Arménienne) անուանի տակ
 կազմուած է, Գարիբէնի կողմէն ունենա-
 լով:

Թող. 2. — Ընկերութեան նպա-
 տակն է՝ հրատարակել զուտ ժողովրդա-
 կան թերթ մը, անոր շահերը պայտայա-
 նելու, Երկարատեւ գաղութին մէջ ըն-
 թերցանութեան տարածելու, ընթերցա-
 սիրութեան ոգին վառ պահելու, անոր
 յառաջդիմութեան միջոցները ցոյց տա-
 լու, Ազգային կեանքն ու գործունէու-
 թիւնը թանկ ծանօթագործելու համար
 Հայութեան:

Թող. 3. — Թերթը Արշալոյսի ծաւա-
 րը պիտի ունենայ և պիտի բովանդակէ-
 Ա. — Ազգային, Գրական, Գիտա-
 կան Առողջապահական և Քաղաքական
 բաժիններ:

Բ. — Պիտի պարունակէ տեղական
 և արտասահմանեան կարեւոր լուրեր
 և հետազոտութիւններ:

Գ. — Պիտի նետելի ազգային կեան-
 քի հետ առնչութիւն ունեցող ամէն
 անձուգարծերու, և ի հարկին՝ առանց
 անձնականութիւններով զբաղելու, ա-
 նաչառութեամբ և անկողմնակալու-
 թեամբ իր կարծիքը պիտի յայտնէ և
 նորին իսկ պիտի քննադատէ ամէն ազ-
 գային գործունէութիւն և վարժանք,
 բաւ է որ իր քննադատութիւններն հա-
 մաձայն ըլլան Երկարատեւ Կառավարու-
 թեան վաւերացեալ Մասիոյ օրէնքնե-
 րուն:

Դ. — Թերթին բուն նպատակակէտը
 հանրութեան օգուտը պիտի ըլլայ, և
 իր ճակատը պիտի կրէ Անկախ Հայտ.
 Թերթ վերադասութիւնը, և սեփական-
 նութիւնը Հայական մամուլի Ընկերու-
 թեան ապարեթութիւնը:

Ե. — Թերթին հրատարակութիւնը
 ապահովել յետոյ, պէտք եղած յար-
 մար միջոցները ձեռք պիտի առնէ՝ ձեռ-
 Տպարան մը ունենալ, գրքեր և տպա-
 գրական զանազան գործեր ընկերութեան
 հաշուին ոտանձնելով տպագրելու համար:
 Թող. 4. — Այս բոլոր ծրագրերներուն

յաջողութիւնը պիտի զերպանայ համար,
 ընկերութեան իրր հիմնադար ընդունելու
 լով «Արշալոյս» թերթը և Տպարանը,
 յատուկ պայմանագրութեամբ մը համա-
 ձայնած է անոնց սեփականատիրոջ հետ:

Թող. 5. — Ընկերութեան պիտի ու-
 նենայ Գրականատեւ մը, ամէն լեզ-
 ուէ գրքեր հայթայթելու համար փա-
 փաթող ընթերցանութիւններու:

Թող. 6. — Ընկերութեան միջոցները
 թողաւոր եղած ատեն, պիտի ստանան
 իր հաշուին կատարել օգտակար հեղինա-
 կութիւններու — Ինչպէ՛ս Գրական Գի-
 տական, Վերակոն, Կատմական — և
 շահեկան ու բարոյալից թողմանու-
 թիւններու տպագրութիւնները:

Այս կարգի տպագրութիւնները ըս-
 տանձնելէ յետոյ, ներկայացուած ձեռա-
 գիրները յատկապէս ընտրուած քննիչ
 Մասնախումբի մը բովանդակէ անց
 ըլլայ և հեղինակին իրաւունքը և
 գործատուութիւնը Մասնախումբին կողմէն
 որոշուել յետոյ, Վարչային Ժողովոյ
 պիտի յանձնուի ի գործադրութիւն:
 (Շարունակելի)

(*) ՄԱՆՈՅ. — Սենկ որ Կաննուգրիս
 պարունակութեանը վրայ իրաւացի դիտ-
 ուրիւններ ունի, կրնան գրաւորագրու
 ուղղիչ Վարչական Ժողովոյ հասցին
 յառաջիկայ Ընդհանուր Ժողովոյ ուշադր-
 ութեանը յանձնելու համար, և հետագայ
 դիտարկութիւններու չի՛ պատահաւոր:

ԱՆՔԻՍՏԻՆ

ՎԵՐԱԳՆԱԲՁ
 Գարիբէնի վարչ. Քաղաք. Ժո-
 դովոյ անդամ Տիար Զաքի Գրիգոր-
 եան, որ ընտանեօք և զօրակներով
 օգտախոսութեան համար Լիբանան
 մեկնած էր, անցեալ շաբթու քա-
 ղաքս ժամանեց:

Տիար Զ. Գրիգորեան Պետա-
 կան կառուածքի Իրանին (Domaine
 de l'Etat) մէջ լաւ դիրք գրաւած
 պաշտօնեայ մ'է:

ԶԱՆՆԵՐ ՀՈՎԻՏԷՆ
 Թիֆլիզի Հովիտ շաբթու
 թերթը Արշալոյսէն հատուած մը
 արտագրելով՝ էր կողմանէ ծանօ-
 թութիւններ մը կաւելցնէ... քոր
 վառագիրներու յատուկ ոճով մը:

ՀՈՎԻՏԻ ՈՂԽԱՐԵՐԸ
 Դաննալու մէջ շատ տկար են Ե.
 զեր, ինչպէս կրնի, և այդ իսկ
 է պատճառը որ Օրմանեանի մը
 կաթողիկոսական թեկնածութիւնը
 կը պայտպանեն այնչափ ԼԿԵՐ
 պայմաններու մէջ:

Հովիտի ուղիարները լաւ կ'ընեն
 եթէ քիչ մ'ալ սպասեն, զիտնա-
 լու համար թէ՛ ո՛վ է Օրմանեան.
 Եթէ մինչև հիմայ գիտցած չեն կամ
 գիտնալ չեն ուզեր իրենց պատմը-

ւածներէն. իսկ այս անգամ կար-
 նայ Առաջնորդ Հոգեւոր Տէր Ա.
 Էտեղ Եպիսկոպոս Երմանեանն է,
 որ ահեղատես պիտի խօսի իր
 գերեզմանէն:

ՍՐՇԱՆՈՅ

«ՍՐՇԱՆՈՅ» Զեռի ԿԸ ՄԱՆՈՒԻ
 Խան Խալի՛ Տիար Տէր Անդրեաս-
 կանի ֆոյ:
 Պէն - Կլ - Ստրեկ՝ Տիար Գ. - Տաւ-
 կանակի:
 Պապ - Կլ - Խալի՛ Տիար Գրիգոր-
 եան եղբարց՝ և Գաբէ Երչայի Տեղիւն-
 քեան ֆոյ:

ՀԵՐՈՒՍՊԻՐ

Լոնտոն 28 Հոկտ. — Թորիոյ
 հիւպատոսը կը ծանուցանէ թէ՛ աւ-
 սոյս 23 ի պատերազմին մէջ իսա-
 յացիները 300 մեռեալ և 700 վի-
 ռաւորակներ ունեցած են:

Մարտ 28 Հոկտ. — Տրիպոլիէն
 կը ինտրուէ թէ՛ անհամար քաղ-
 մութեան կազմուած բորք պատահա-
 կան քանակ մը՝ աւսոյս 26 ին պա-
 շարած է Մետրի և Պուլիշիանի
 մէջ իսախակն անպատեղ. Եար-
 ձակուները յետոյ ևս ֆաշուած են:

Իսախացիները մինչև իրերը
 չոր անպատեղ գրաւած էին, նախ-
 կիկնէ ֆանի մը ֆիլիսեր և ևս օր,
 զօրաքանակին պարէն հասցնելու
 համար:

Մարտ 28 Հոկտ. — Այժմ կը
 յայտարարուի թէ ղեկի յառաջ որ
 և և շաժմով տեղի չ'պիտի ունենայ
 15000 օգնագործերու մասնակցե-
 յառայ:

Իսախացի կորուստը 180 հոգի
 եղած է պատահական ընդհարումն
 րու մէջ:

Մարտ 28 Հոկտ. — Տրիպոլիի
 շրջակները գնաւոր բորքերու և
 արտաքերու քիւր 60000 կը հաշ-
 արուի, որով յալ զինուած են և
 բարակաւաչի պաշար ունին և
 իրենց կորուստին մարտիկը յալ
 պահպանուած դիրքի մէջ է. կը սե-
 ղեկացնեն թէ՛ բորքերն ֆիլ՝ աւե-
 նեն և ներսու պակասիւններն օգնու-
 րին պիտի ստանան:

Փարիզ 27 Հոկտ. — Իսախակն
 կառավարութիւնը պաշտօնական զե-
 կուցագրով մը Տերուքեանց ինս-
 ցուցած է Սիւրեանյոցը Տրիպոլոյ
 կցած ըլլալը:

Մարտ 28 Հոկտ. — Օր յանց-
 նիւր որ Տրիպոլոյ, Հուսի, Տերուքե-
 անի Պէնկազիի պակասիւնները Ա.
 արտաքերն չ'պաշարուին: Իսախացի-
 ները միջոց յառաւակաւ ևս կը մը-
 ղեն յարձակողները: Պէնկազիի նա-
 շարակները աւելի պիտի շատնայ-
 որպէս ի հարկին յարողապէս օ-
 ժակալիէ պատերազմիկներուն:

Մարտ 30 Հոկտ. — Տրիպոլիէն
 անկուած տեղիկորիկներուն հա-
 մաձայն, արտաքերը Հոկտ. 28 ին
 Հուսի ֆաշուապանները պաշարած
 են, քայց ժաւուր մը յալ պատե-
 րազմելէ յետոյ ևս մղուած են և Ա.
 մէն օր քերակներու տեղի կրնե-
 նալ Տրիպոլոյի հարաւային կողմե-
 րը, իսախակն գիշերապահները
 Պուլիշիանի մօտերը Պէնկազիէն
 յակարձակի քերած են և վեց
 պակասուածներ կան:

Լոնտոն 29 Հոկտ. — Իսախակն
 ձեռագիրներու համաձայն վերջին
 պատերազմին մէջ բորքերուն կո-
 րուստը քաճարացած է 2000 պակ-
 ւածներու և 4000 վիրաւորակնե-
 րու:

Կ. Պոլիս 29 Հոկտ. — Թերթերը
 կը ծանուցանեն թէ՛ քոյր Սանա-
 րայի մէջ Ս. պատերազմ յայտար-
 արուած է:

Փարիզ 29 Հոկտ. — Հոնմեն առ-

ՅԼԻՕՌԻՍՐ ԻՒՆԻՎԵՐՍԷԼ

Մեծ վաճառատն արուեստական ծաղիկ-
 րու, ծաղիկազոյներու և փունջե-
 րու:
 Ծարս և Մարտիսի Գրայնի
 Գոթիկական օրինակներէ. Տալիզ
 նախկին վաճառատն սեղ:

Շարս և Մարտիսի Գրայնի
 Գոթիկական օրինակներէ. Տալիզ
 նախկին վաճառատն սեղ:

ՏԻՊԻՆ ԿՈՍՍԻ Պ. ՉՂԱՒՅՈՅ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հայ հասարակութեան
 թէ՛ իր Ծարս էլ-Մի. զէյիթի և Ծարս Ապա-էլ-Ալիզի ծա-
 դիկներու վաճառատնները փոխադրելով Ծարս էլ Մարտի-
 սի, Տալի Պայնի նախկին վաճառատն մէջ կեդրոնացուցած է
 և անմիջեղի ատան գիշերով կը վաճառէ արուեստական ծա-
 դիկներ, ամենաշքեղ կողմերը, հարսանեկան զեղաւէն ծաղ-
 կիփունջեր, կանանց գլխարկներու յատուկ փնջակներ և
 յուղարկաբորութեանց ծաղիկապսակներ:

Թիւմ ու ծական ծաղիկները ալ կը պատրաստուին սոյն վաճառատն մէջ:
 Մի՛ գիմէք օտարագրիներու, որովհետեւ Fleuriste Universelle վաճառատնը
 միակն է որ այդ ամեն մեծ ու պարկի վաճառորդներուն կը հայթայթէ արուես-
 տական ամեն տեսակի և գոյնի ծաղիկները:

Ասիկայ ամենաստոյգ իրողութիւն մը ըլլալով, գիւրին է հաշուել որ
 այս վերջինները բուն գիշերն աւելի շահով մըն է որ պիտի վաճառեն իրենց
 գիտնորներուն, մինչդեռ ուղղակի Fleuriste Universelle վաճառատնը գիտնոր
 տարակոյս վրայ թէ՛ անոնց շահուն ալ ձեր քակը պիտի մնայ:

Կ. Պոլիս 28 Հոկտ. — Միսիլիի
 իսախակն պատահալ Հիւպատոս
 Պ. Նազի արտաքուած է:
 Հոնտ 30 Հոկտ. — Երեկ Տրիպոլ-
 ոյ մէջ հետաքրտիկ կը փրէր,
 քայց ֆանի մը Օվախիսի մէջ սե-
 ղի ունեցած քերակներէ:

Թորքերը երեկ Հուսը պաշա-
 րեցին, քայց մեծ կորուստներով ևս
 մղուցան:
 Ենթ հարիւր ֆանի արար սա-
 րագիրներ Իսրիզու կողմին և 595
 հաս Թրեմիթի կողմները հասան:

Տրիպոլի 30 Հոկտ. — Հոկտեմ-
 բեր 23 ի պատերազմին յետոյ, ֆա-
 ղափին և օվախիսի ընակիչները
 իսախացիները պաշարեցին: Արար-
 ցներուն ո' և է շերտ յերաւ և երեկ
 օր անքայց տուներ խոզարկուցան:

Հոնտ 30 Հոկտ. — Պաշտօնապէս
 կը ծանուցուի թէ՛ արշաւոյ թա-
 ւակը Հոկտ. 23 ին և 26 ին 13 թա-
 պայ և 361 զինուոր սպաննուած,
 և 16 սպայ և 142 զօրքեր վիրա-
 ւորուած ունի:

Հոնտ 30 Հոկտ. — Թերթերը խո-
 սի կը ներքին այն շուրք թէ՛ իսա-
 յացիները մեծ կորուստներ ունեցած
 են վերջին պատերազմին մէջ: Ա.
 նով ընդհարուակը կը հաստատեն
 թէ՛ ընդհարուակները ծանուցուցեն

Ս. Օ. ՊՈՂՈՍԵԱՆ

(Agent of Mead Cycle Co. Liverpool)
 ՇԱՐԷ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԱԼԻ՝ ՄԱՆԱՍՐԱ ՓՈՂՈՑԻՆ ԴԻՄԱՑ

ԿԸ ՄԱՆԵԼ ՍՈՒՂԻ ԿՈՐԿԻ

- ԴԱՇՆԱԿ (PIANOS)
- ԳՐԻ ՄԵԿԵՆԱՅ (TYPEWRITERS)
- ԶԵՇԵԼԱՅԻՐ (BICYCLES)
- ԳՐԱՄՕՍԾՆ (GRAMOPHONES)
- ՓԱՆՏԻԿ (PENDULES) ԵՒ

ԳՐՊԱՆԻ ՈՍԿԻ, ԱՐՄԱԹ ԵՒ ԿԻՔԵԼ ՓԱՄՍՈՑՈՑՆԵՐ
 ԱՆՄՐՅԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ
 Գրեւոր կամ մանրամասնութեանց համար գիմէ՛
 9-12 a. m. եՒ 3-7 p. m. կամ նամակաւ՝
 S. O. BOGHOSIAN P. O. 1464 CATRE
 6. Գ. Mead Cycle Co. ի պիտի ըլլենք Լոնտոնի պիտի ըլլենք մեծ ցու-
 ցանդէն մէջ ոսկի մէտալի արժանացած են, և բարձրատիմանի են:
 176-191

զերեցիկ խոտուները, հարցոց Ման-
 ֆինս, որոյ սիրտը Սէրէնայի վառվառն
 նայուածքներէն ու գրուածքն խաղա-
 զատած էր ի նպատակ Տեռ Եսթէվանի
 նորա սիրուհեոյն:

—Պատուներն ինձ ընող ու ստո-
 րագրող անը քաջամտութիւնը և պա-
 ասախանեց օրնաւորն. և եթէ ճշդիւ
 չկատարուին, ես ալ այն խոտուները
 Սիփիլի մեծ վառարակին (2) կը յանձնեմ:
 Կը անհետ, որքե՛կ, որ ես գործն սպա-
 հովցուցած եմ:

Նոյն միջոցին Երվաթօ մը, որ
 Կարտուեայի պալատին մօտերը պահպա-
 նութեան դրուած էր, ներս վազեց սար-
 սափով:

«Տէ՛ր իմ, տէ՛ր իմ, գոչեց Ակիւուս,
 զի՛ մը զէպ' ի հոս կուգայ»
 Կարտուեանը խոզելով՝ ձեռն ընին
 գաշալիտուն տարին, իսկ մեծաւորն ա-
 ռանց բնաւ չիտթելու՝ ընկերներուն
 պարծաւ:

«Մուկնի վրայ եկէ՛ք, աղայ՛ք, գո-
 չեց՝ և Ս. Կոյսին պատկերին դառնա-
 լով՝ Վարդաբան կարգաւ սկսաւ խորին
 չերմեանողութեամբ, Կարտուեանը ալ
 միամայն պատասխանեցին:

Գանի մը վարկեան ետքը, Ակիւուս
 գիւր գուրը կէս մը բանալով գլուխը
 սրահէն ներս երկնցուր: Մանտաթիւթօ

ատանց ազօթքն ընդհատուր՝ գլուխը
 ծանրաբար անոր դարձն ց, և Ողջոյն
 ֆիզ Մարիամը չիմացուցած՝ ուրախու-
 թեամբ գոչեց:

«Ե՛հ, մեր հուստարիմ՝ Քօքօ եղ-
 բայըն է:
 Միարան իսախակութեամբ մ'ա-
 զօթքին վերջ արուելով, ամէն մարդ ոտ-
 քի վրայ ելաւ: Մոտաւորէնթօ իսկոյն
 սրահին մէջ անկիւնը տարաւ Ակիւուս
 զԼԼ:

«Մինչ է՛ նոս գալուդ պատճառը, եղ-
 բայ՛ր Քօքօ, ըսաւ: Արդեօք մեր ստեր
 եղբայրութեան համար վտանգ մը կայ:
 —Ո՛չ, պատասխանեց Ակիւուսը:
 Գիտես որ ես յաւ պահպանութիւն կը-
 նեմ. և իմ Ակիւուսիկի և հաւատա-
 քնու թեան մտերմի կրկին պաշտօն ձեղ
 շատ որողայթներէ ազատելու կարող կը-
 նէ զիս:

Ճշմարիտ է՝ դուն հաւատարիմ բա-
 րեկամ եւ անձուէր եղբայր մ'ես:
 —Ուրեմն, ըսաւ Քօքօ, դուն ալ,
 մեծաւոր, բարեկամութիւն մը պիտի ը-
 նես ինձ:

—Ո՞տէ, եղբայր, ի՛նչ կուզես:
 —Նախ և առաջ կուզեմ, ըսաւ
 Ակիւուսը: Ինչ որ իմ աղբակներս՝ կար-
 մելեանց աւանդատան վերակացուն քը-
 սակը՝ որ այս ատուր գողցուցեալ, իրեն
 ետ արուի:

(Շարունակելի)

(2) Երեւանական ատեան:

